

Má krajina paměť a co nám může prozradit o našich předcích? Rozhovor s archeologem Petrem Krištufem

12.3.2025 - Kateřina Dobrovolná | Západočeská univerzita v Plzni

Před zhruba šesti tisíci lety začali naši předci budovat první monumenty, které po staletí symbolicky strukturovaly krajinu. Jaký byl vývoj a vnímání rituálních míst, která byla definována mohylami či mohutnými ohrazeními, následujícími generacemi? Má krajina paměť, a co všechno nám může prozradit o našich předcích? Nejen to teď společně s mezinárodním týmem vědců zkoumá v rámci projektu, který podpořila Grantová agentura České republiky (GAČR), Petr Krištuf - vyučující na katedře archeologie a zároveň proděkan pro vnější vztahy na Fakultě filozofické Západočeské univerzity v Plzni.

„Lidé v krajině zanechávali stopy nejen v podobě artefaktů, tedy předmětů a staveb, ale zanechávali také chemické stopy. Tím pádem můžeme dodnes sledovat lidskou aktivitu v krajině. Využíváme tedy moderní archeologické postupy a zároveň ty přírodovědné,“ uvedl k projektu Petr Krištuf.

V rozhovoru pro univerzitní rádio Wěčko se archeolog vyjadřuje také například k otázce, proč tolik lpíme na krajině v podobě, jak ji známe: *„Osobně se domnívám, že je to tím, že lidé lpí na stabilitě, která se týká i krajiny, ve které žijí, a těžko přijímají změny. Podobu krajiny, která je obklopuje, si pak snaží udržet tak, jak ji znají třeba z dětství. V některých případech jdou ještě dál a snaží se ji ne uchovat, ale dokonce vrátit do takového stavu, o němž jsou přesvědčeni, že je buďto ideální, nebo lepší než stav současný. Jedná se ale o individuální pohled a každý člověk může ideální stav vnímat trochu jinak.“*

Je archeologie jen o "vrtání se v zemi"? *„Terénní práce je sice součástí archeologie, ale jedná se o natolik široký obor, že to nejsou jen vykopávky. Při studiu archeologie se můžete zabývat dálkovým průzkumem, zpracováváním digitálních fotografií a dat nebo vytvářením 3D modelů krajiny i artefaktů. Uplatnění tedy najdete jak v laboratoři při zpracování různých nálezů, tak i u počítače ve virtuálním prostředí,“* jmenoval proděkan.

A co je podle Petra Krištufa na archeologii jako takové nejvíc fascinující? *„To, že můžete objevit, jak rozdílné pohledy na svět mohou mít lidé napříč geografickým prostorem, ale i napříč časem,“* řekl.

Nejen to si můžete poslechnout zde:

<https://info.zcu.cz/Ma-krajina-pamet-a-co-nam-muze-prozradit-o-nasich-predcich--Rozhovor-s-archeologem-Petrem-Kristufem/clanek.jsp?id=7810>